GAZETKA RADIOWA

Rok III — Lipiec 1951 r. — Nr 5 (45)

RADIOFONIA PRZEWODOWA

CHCĄC udostępnić światu pracy możność korzystania z dobrodziejstw radia w wielu miastach i wsiach, zarówno zelektryfikowanych jak i niezelektryfikowanych, Polskie Radio wprowadziło system radiofonizacji przewodowej opartej na sieci radiowęzłów.

Stacja radiowęzła odbiera program radiowy, przekształca go na prąd elektroakustyczny i przy pomocy sieci przewodów przesyła do mieszkań abonentów, gdzie zainstalowano głośniki.

Ta forma radiofonizacji jest najtańsza — gdyż abonent kupuje tylko głośnik i jednorazowy nieznaczny koszt przyłączenia swego mieszkania do sieci przewodów radiofonicznych, co w sumie wynosi od jednej szóstej do jednej dziewiątej ceny odbiornika radiowego.

Właściciel głośnika nie ponosi poza tym żadnych stałych kosztów jego utrzymania, z wyjątkiem opłacenia abonamentu radiowego, który jest bardzo niski, bo wynosi zaledwie 2 zł 40 gr. miesięcznie.

W ten sposób radiofonia polska służąc światu pracy, jego potrzebom i zainteresowaniom udostępniła korzystanie z wartości kulturalnych, społecznych i wychowawczych radia najszerszym warstwom społeczeństwa polskiego, a w szczególności robotnikom oraz mało i średniorolnym chłopom.

Korzytaj z głośnika radiowego, jeśli sieć przewodów radiowęzła przebiega blisko Twego domu, zradiofonizuj swoje mieszkanie, przekonaj sąsiada, by i on to uczynił.

Zgłoszenie przyjmie najbliższy radiowęzł — i za kilka dni zainstaluje w Twym domu głośnik radiowy.



FOT. WAF.

RADIO W CHŁOPSKIEJ IZBIE

WIEŚ polska w ciągu ostatnich lat uległa głębokim przeobrażeniom gospodarczym i kulturalnym, których zapowiedzią był ogłoszony w dniu 22 lipca 1944 r. Manifest Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego.

Polska wieś przeszła pierwsze stadium reformy rolnej i kroczy obecnie ku nowym wyższym formom gospodarki socjalistycznej. Zwiększa się stale ilość spółdzielni produkcyjnych, rozwijają się Państwowe Gospodarstwa Rolne, polepszają się wciąż warunki życia chłopów, do czego przyczynia się szczególnie rozwój naszego przemysłu. Wzrasta uświadomienie polityczne wsi, zaostrza się walka klasowa, podnosi się poziom kultury i cywilizacji. Wielką rolę w tym wielkim dziele odegrało zwalczanie analfabetyzmu, wzrost liczby szkół, nauczanie dla dorosłych, propaganda czytelnictwa, elektryfikacja i radiofonizacja wsi.

Radiofonia polska poszczycić się może znacznymi osiągnięciami w radiofonizacji kraju, rozpoczętej po ogłoszeniu Manifestu Lipcowego. Dziś radio stało się już niemal nieodzownym wyposażeniem wiejskiej izby. Pod przewodami elektrycznymi biegną do domów linie radiofoniczne, które obsługują głośniki mieszkaniowe. Coraz częściej na dachach widać anteny. Wieś polska posiada obecnie około pół miliona urządzeń odbiorczych wszelkiego rodzaju. 6.500 gromad wiejskich korzysta z 300.000 głośników mieszkaniowych radiofonii przewodowej, nie licząc tysięcy odbiorników lampowych, sieciowych — w miejscowościach zelektryfikowanych oraz bateryjnych i detektorowych tam, gdzie jeszcze elektryczność nie została założona. Zradiofonizowano już przeszło 320 spółdzielni produkcyjnych oraz 1000 P.G.R.-ów. Audycji Polskiego Radia słucha oczywiście o wiele więcej niż pół miliona abonentów. Przy głośnikach gromadzi się przecież cała rodzina i sąsiedzi; dzieci częstokroć mają



FOT. FILM POLSKI.

radio w szkole, tam zaś gdzie czynne są świetlice zbierają się wieczorami chłopi przy odbiorniku, aby dowiedzieć się nowin podawanych przez radio, posłuchać muzyki.

Program radiowy zawiera wiele bardzo ciekawych i pożytecznych audycji, które pozwalają radiosłuchaczowi na wzbogacenie swych wiadomości. Audycje dla wsi służą pomocą w racjonalnej uprawie roli, hodowli zawierają rady dla gospodyń itp.

W czasie sianokosów i żniw ogromną rolę spełniają komunikaty o pogodzie, które pozwalają wybrać najodpowiedniejszy okres na suszenie i zwózkę plonów. Radio wzbogaca nietylko wiadomości fachowe. Wszechnica Radiowa jest uczelnią łatwo dostępną dla każdego mieszkańca wsi. W końcu ubiegłego roku szkolnego po egzaminach końcowych oraz uzupełniających 10.399 chłopców uzyskało świadectwa Wszechnicy Radiowej. Z dziesiątków tysięcy uczestników wiejskich większość przygotowuje się do tegorocznych egzaminów, które mają się odbyć w dniach od 1 października do 15 grudnia. Chłopi uczą się przez radio języka rosyjskiego, aby móc korzystać z doświadczeń przodującej agronomii radzieckiej, bogatej literatury pięknej, osiągnięć technicznych itp.

Radio na wsi przyczynia się do wzmożenia zainteresowania ludową muzyką i pieśnią. Tworzą się zespoły ludowe, które rozpowszechniają piękne melodie, wydobywają z zapomnienia stare piosenki i biorą udział w Festiwalu Muzyki Polskiej. Wzrasta zainteresowanie twórczością, pojawiają się nowe talenty — nie indywidualni, ale zespoły — zgrane i ześpiewane, tak. że stanowią jak gdyby jedną całość.

Polska wieś rozwija się pod każdym względem. Radio zaś jest drogowskazem na nowej drodze i tym łącznikiem z ośrodkami kultury, będącym zapowiedzią zniesienia dystansu między socjalistycznym miastem i socjalistyczną wsią, które wyrosną w 6-letnim Planie.

RADIO W SZKOLE NIEZELEKTRYFIKOWANEJ

KILKA tysięcy szkół posiada już radioodbiorniki bateryjne zasilane prądem akumulatora i anodówki. — Zarówno siła odbioru audycji jak i jego wyrazistość w znacznej mierze zależy od dobrej anteny tzn. dobrze izolowanej, o długości poziomego promienia około 35 do 50 metrów, zawieszonej możliwie wysoko i skierowanej w kierunku stacji nadawczej, którą najczęściej odbieramy.



FOT. J. F. BEEGER.

Odbiornik zatem bateryjny związany z anteną nie powinien być przenoszony z klasy do klasy, ale na stałe umieszczony w jednym miejscu i to pod zamknięciem. — Źle bowiem połączenie przewodów łączących radioodbiornik z anodówką i akumulatorem grozi spaleniem lamp.

Co należy zatem zrobić, aby bez przenoszenia radioodbiornika zapewnić wszystkim klasom w ich własnych salach możność wysłuchania audycji nadanych w programie Polskiego Radia?

Przede wszystkim zakupić dwa głośniki i przeprowadzić instalację łączące radioodbiornik kablem z każdą klasą.

W każdej klasie i na korytarzu zamiast głośnika, należy zakończyć instalacje gniazdkiem wtykowym. Zamiast przenosić radioodbiornik, przenosimy głośnik do tej klasy, która powinna wysłuchać audycji przeznaczonej dla niej. — Na korytarzu może być głośnik stały — uruchamiany w czasie przerwy w nauce, a wyłączany w czasie nadawania audycji radiowych do klas.

W ten sposób przy możliwości dołączenia do radioodbiornika bateryjnego 2-ch głośników równocześnie czynnych, dzieci każdej szkoły mogą wysłuchać audycji radiowych we własnej klasie.

Kiedy szkoła zostanie zelektryfikowana — instalacja będzie już gotowa i wówczas dokupując potrzebną ilość głośników, które włączone zostaną do przewodów zainstalowanych w klasie, i zmieniając radioodbiornik bateryjny na sieciowy będzie można równocześnie do wszystkich klas transmitować audycję radiową lub nadawać własne audycje przez radiowęzeł szkolny, zaopatrzony w mikrofon.

Zakładanie instalacji w szkołach oraz zaopatrywanie ich w głośniki — to zadanie Państwowego Przedsiębiorstwa Radiofonizacji Kraju, którego placówką w terenie jest każdy radiowęzeł. — Chcecie aby dzieci w szkole niezelektryfikowanej zaopatrzonej w radioodbiornik bateryjny, należycie wykorzystały radio — ten najbardziej nowoczesny instrument wychowania i uspołecznienia młodzieży — zwróćcie się do najbliższego radiowęzła z wnioskiem o przeprowadzenie instalacji w Waszej szkole. — Okres wakacji i przeprowadzanych remontów budynków szkolnych jest najbardziej odpowiednim do zakładaia instalacji radiowych.

Z warsztatu radioamatora

JAK WSTAWIĆ RADIOODBIORNIK LUB GŁOŚNIK

USTAWIENIE radioodbiornika w klasie, świetlicy lub pokoju, jak również sposób zawieszenia głośnika mają znaczny wpływ na wyrazistość słów i muzyki odbieranej przez radioodbiornik lub głośnik.

Dobre brzmienie audycji osiąga się przez ustawienie radioodbiornika zbudowanego wraz z głośnikiem w jednej skrzynce pośrodku krótszej ściany pokoju, ale nie za nisko, bo wtedy fale głosowe dochodzą tylko częściowo do uszu słuchaczów. Dobry dźwięk daje odbiornik umieszczony na szafce — na wysokości głowy człowieka dorosłego. Pamiętać przy tym należy, aby pomiędzy tylną ścianą radioodbiornika a ścianą pokoju lub sali była odległość wynosząca conajmniej 15 centymetrów — Tony bowiem niskie (basy) wybiegają z głośnika nie na wprost — tak jak tony wysokie, ale wychodzą od tyłu skrzynki radiowej lub głośnika — dlatego też ustawienie odbiorników przy samej ścianie zniekształca tony niskie.

Całą przestrzeń świetlicy lub klasy wypełnią dźwięki audycji, gdy głośnik będzie umieszczony w jednym z górnych rogów pokoju, zawieszony pochyło, prostopadle do przeciwległego kąta pokoju. Sposób umieszczania radioodbiornika zasilającego głośnik jest w tym wypadku bez znaczenia. Im krótsze i lepiej izolowane przewody łączą radioodbiornik z głośnikiem, tym większa pewność dobrego odbioru. Nie można przewodów umieszczać w pobliżu instalacji oświetleniowej — a drogą dobrej izolacji przewodów unikać należy zwarć między nimi, gdyż są one częstokroć powodem uszkodzenia odbiorników radiowych.



FOT. WAF.

Członkowie klubu radioamatorskiego LPZ w Warszawie studiują źródła zasilania prądem.

RADIO W SPÓŁDZIELNI PRODUKCYJNEJ

RADIO w Spółdzielniach Produkcyjnych poza korzyściami jakie wnosi w dzieło upowszechnienia kultury i oświaty, może mieć i inne — dodatkowe znaczenie. W Spółdzielni Produkcyjnej radio może być narzędziem pracy, środkiem szybkiego porozumienia pomiędzy Zarządem Spółdzielni a jej członkami. To dodatkowe znaczenie radia będzie miało wówczas zastosowanie, kiedy zainstalowany zostanie w siedzibie Kierownictwa Spółdzielni mikrofon — połączony siecią przewodów z mieszkaniami członków. Posłuchajmy jak pracuje taki radiowęzeł.



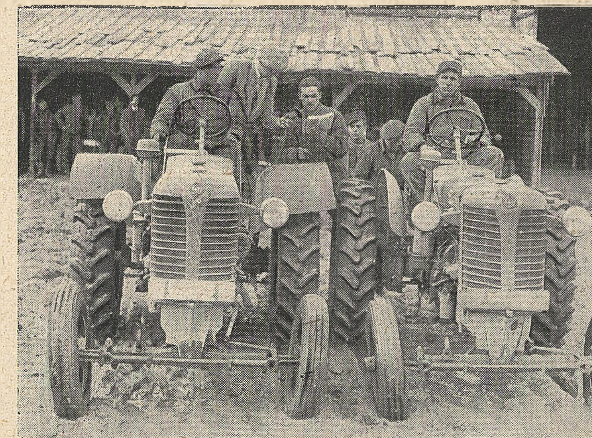
FOT. Z. JANUSZEWSKI

Jest piękny czerwcowy dzień — przerwa obiadowa. Wszyscy członkowie Spółdzielni zgromadzili się w swoich mieszkaniach, słuchając koncertu radiowego — Naraz następuje przerwa w koncercie i słyszą głos swego przewodniczącego —

„Hallo! Hallo! Tu mówi przewodniczący Spółdzielni Produkcyjnej Nowa Wieś.— W okresie najbliższych godzin spodziewana jest burza i deszcz — Zmieniam plan pracy na dzień dzisiejszy. Wyruszamy wszyscy na skoszone łąki dla zebrania siana — Proszę o przyśpieszenie obiadu". — Skutek jasny — szybka łączność zaoszczędzić może Spółdzielni nieraz znacznych strat.

Albo inne przykłady. W nocy o godzinie pierwszej wybuchł pożar w oborze. Oprócz zwykłych środków alarmu w każdym mieszkaniu członka Spółdzielni głośnik radiowy krzyczy — „Alarm. Pali się obora! Strażacy do pomp — Wszyscy do gaszenia ognia".

Członkowie Spółdzielni umawiają się, że codziennie o godzinie 19.30 podane zostaną przez radio dyspozycje pracy na dzień następny. Zamiast zbierać się w Zarządzie, każdy członek Spółdzielni siedząc i odpoczywając po pracy we własnym mieszkaniu będzie wiedział, jakie ma wykonać prace w dniu następnym. Jeśli mieszka w odległości 2 km. od siedziby Zarządu — a to się zdarza bardzo często — zaoszczędzi 4 km. drogi i przynajmniej godzinę czasu. W sumie rocznie dla spółdzielni dać to może oszczędności idące w tysiące roboczogodzin.



FOT. Z. JANUSZEWSKI.

EGZAMINY WSZECHNICY RADIOWEJ

Egzaminy wiosenne Wszechnicy Radiowej trwają.

Do egzaminu z kursu Wstępnego, I i II zgłaszają się przede wszystkim abiturienci i uczniowie szkół ogólnokształcących i zawodowych. Przeegzaminowano ponad 30.000 słuchaczy i słuchaczek ze wszystkich trzech kursów.

W roku ubiegłym w egzaminach wiosennych wzięli udział tylko słuchacze i słuchaczki I, II kursu w liczbie 8.000. Kurs wstępny uruchomiony bowiem został dopiero w grudniu ub. r.

Największą liczbę zgłoszonych do egzaminów wykazuje Wojewódzki Oddział Wszechnicy Radiowej w Katowicach, następnie — oddział poznański i lubelski.



FOT. FILM POLSKI.

WAKACJE Z RADIEM

Społeczny Komitet Radiofonizacji Kraju w porozumieniu z Ministerstwem Oświaty prowadzi akcję mającą na celu zaopatrzenie wszystkich obozów i kolonii letnich, jak również znaczną ilość półkolonii i dziecińców — w urządzenia radiowe.

Wszystkie Zarządy Okręgowe SKRK oraz Wydziały Oświaty Wojewódzkich Rad Narodowych zakończyły już pomyślnie przygotowania na swoim terenie. Dzieci i młodzież przebywająca na wakacjach i miejscowościach zradiofonizowanych będą korzystały z radia wypożyczonego przez tę instytucję, w której budynku mieści się kolonia. Obozy harcerskie będą mogły wypożyczyć bateryjne odbiorniki radiowe za pośrednictwem SKRK.

Polskie Radio przygotowuje dla uczestników obozów i kolonii letnich specjalne odcinki programu, których dzieci i młodzież będą mogli słuchać na świeżym powietrzu.

GŁOŚNIK RADIOWY W KAŻDEJ IZBIE

Drukarnia, Akcydensowa, W-wa, Tamka 3. 4.000 Zam. 1731. 2-B-23259.

WYDAWCY: BIURO WYDAWNICTW I PROPAGANDY POLSKIEGO RADIA, Warszawa, NOAKOWSKIEGO 20.
ZARZĄD GŁÓWNY SPOŁECZNEGO KOMITETU RADIOFONIZACJI KRAJU, Warszawa, HOŻA 57.

Cena 60 gr.